

Sygn. akt	III AUa 1092/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **29 stycznia 2013 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Ewa Madera (spr.) SSA Marta Pańczyk-Kujawska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Anna Budzińska

po rozpoznaniu w dniu **29 stycznia 2013 r.**

na rozprawie

sprawy wniosku **Szpitala (...) w J.**

z udziałem zainteresowanej: **Z. S.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w J.**

o ustalenie podstawy wymiaru składek

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **2 sierpnia 2012 r.** sygn. akt **IV U 617/12**

u c h y l a zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J. z 19 marca 2012 r. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu.

Sygn. akt III AUa 1092/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 19 marca 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział

w J. stwierdził, że podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne Z. S., podlegającej ubezpieczeniom jako pracownik płatnika składek – Szpitala (...) w J., wynosi: za czerwiec 2006 r. – na ubezpieczenie społeczne – po 5193,70 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 4221,95 zł, za lipiec 2006 r. – na ubezpieczenia społeczne po 5612,66 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 4562,53 zł, za sierpień 2006r. na ubezpieczenie społeczne – po 5132,07 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 4171,86 zł, za wrzesień 2006 r. – na ubezpieczenia społeczne po 5047,25 zł na ubezpieczenie zdrowotne – 4102,91 zł, za listopad 2006r. na ubezpieczenie społeczne – po 5337,60 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 4338,94 zł, za grudzień 2006 r. – na ubezpieczenia społeczne po 7922,15 zł na ubezpieczenie zdrowotne – 6439,92 zł,

ZUS uznał, iż płatnik składek w imiennych raportach za wymienione wyżej miesiące winien uwzględnić przychód Z. S. (zatrudnionej na podstawie umowy o pracę u płatnika składek Szpitala (...) w J.) uzyskany przez nią z tytułu wykonywania umowy zlecenia zawartej z NZOZ(...)J. K., której przedmiotem było świadczenie pracy na rzecz Szpitala (...) w J. – sumując ten przychód z wynagrodzeniem za pracę.

W odwołaniu od tej decyzji Szpital (...) w J. podniósł, że zgodnie z art. 4 pkt 2 lit.a zd. drugie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych płatnikiem składek ubezpieczeniowych za Z. S. , z tytułu umowy zlecenia którą zawarła z NZOZ (...) powinien być zleceniodawca, dlatego niewłaściwe jest stosowanie tu art. 8 ust. 2a przepisów powołanej wyżej ustawy.

Odpowiadając na odwołanie O/ZUS w J. podtrzymał swoje stanowisko.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie, po rozpoznaniu sprawy, wyrokiem z 2 sierpnia 2012 roku oddalił odwołanie. Uznał bowiem,

że „płatnikiem składek dla Z. S. pozostającej w stosunku pracy ze Szpitalem (...) w J. i jednocześnie wykonującej na jego rzecz pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z NZOZ (...)J. K. – jest Szpital (...) w J.. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne zainteresowanej stanowi łączny przychód uzyskany przez nią z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy i wspomnianej umowy zlecenia. Tak więc Szpital (...) w J. ustalając podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne Z. S. , powinien zsumować jej wynagrodzenia z umowy zlecenia z wynagrodzeniem ze stosunku pracy” – konkluduje Sąd Okręgowy powołując się na treść art. 8 ust. 2a s.u.s., art. 4 pkt 2 lit.a s.u.s.. art. 18 ust. 1a s.u.s. oraz art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Powyższy wyrok zaskarżył Szpital (...) w J. zarzucając naruszenie prawa materialnego tj. art. 8 ust. 2a ustawy systemowej z 13 października 1998 r. – poprzez błędną wykładnię i zastosowanie, co doprowadziło do ustalenia, że Z. S. nie podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik zatrudniony w NZOZ(...)J. K..

Skarżący domagał się zmiany zaskarżonego wyroku lub jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Na rozprawie przed Sądem Apelacyjnym apelujący sprecyzował żądanie domagając się uchylenia zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu.

ZUS oraz zainteresowana nie odnieśli się do apelacji.

Rozpoznając sprawę Sąd Apelacyjny ustalił i rozważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna, o ile skutkuje uchyleniem zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającej go decyzji organu rentowego z 19 marca 2012 r. i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi rentowemu.

Bezspornym w sprawie jest, iż zainteresowana Z. S. w okresach wskazanych w decyzji była zatrudniona na podstawie umowy o pracę

w Szpitalu (...) w J. i z tego tytułu była zgłoszona do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego. Jako pracownik Szpitala zawarła umowę z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej (...) J. K., którego ze Szpitalem (...) w J. łączyła umowa o świadczenia zdrowotne.

Za ugruntowany w judykaturze (patrz np. uchwała SN z 2 IX 2009 r. – II UZP 6/09 czy wyrok S.A. w Rzeszowie z 20.10.2010 III AUa 669/10) należy przyjąć pogląd, iż płatnikiem składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, chorobowe i wypadkowe z tytułu umowy cywilnej zawartej z osobą trzecią (jak umowa o dzieło czy zlecenie) jest pracodawca, którego pracownik wykonuje pracę na jego rzecz w ramach tej umowy. Skoro więc art. 8 ust. 2a tej ustawy rozszerza pojęcie pracownika na jego dalszą aktywność wykonywaną na podstawie m. in. umowy zlecenia czy umowy o dzieło, jeżeli w jej ramach świadczy on pracę na rzecz swojego pracodawcy to, zgodnie z wykładnią literalną tego przepisu, należy uznać, że także w zakresie czynności wynikających z zawartej umowy cywilnoprawnej należy go uznać (na potrzeby prawa ubezpieczeń społecznych) za pracownika. Jak stwierdził Sąd Najwyższy w uzasadnieniu powołanej uchwały, a Sąd Apelacyjny w składzie orzekającym pogląd ten podziela „za taką wykładnią przemawia także art. 18 ust. 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, według którego, w przypadku ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 2a, w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe uwzględnia się również przychód z tytułu umowy agencyjnej, umowy zlecenia (...). Z przepisu tego wynika logicznie, że płatnikiem jest pracodawca, a przychód z tytułu umowy cywilnoprawnej jedynie „uwzględnia się” w podstawie wymiaru składek z tytułu stosunku pracy”. Takie rozwiązanie wydaje się w pełni uzasadnione w sytuacji, gdy umowa cywilnoprawna została zawarta z innym podmiotem (osobą trzecią), lecz praca w jej ramach jest wykonywana na rzecz pracodawcy. Zaprezentowane stanowisko zostało powtórzony w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2010r. I UK 259/09.

Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację Szpitala (...) w J. od wyroku Sądu I instancji stwierdził, że przedmiotową decyzję ZUS należy uznać za przedwczesną. Podstawowym skutkiem uznania osoby wskazanej w art. 8 ust 2a ustawy systemowej za pracownika, jest objęcie jej obowiązkowymi ubezpieczeniami emerytalno – rentowym, chorobowym i wypadkowym tak jak pracownika na podstawie art. 6 ust 1 pkt 1, art. 11 ust 1 i art. 12 ust 1 ustawy systemowej. W związku

z tym osoba ta podlega obowiązkowi zgłoszenia z tego tytułu do wymienionych ubezpieczeń społecznych, co skutkuje uwzględnieniem w podstawie wymiaru składek przychodu uzyskanego z umowy zlecenia. Obowiązek ten obciąża płatnika składek zgodnie z art. 36 ust 1 i 2 ustawy systemowej (por. wyrok SN z 22.02.2010r. I UK 259/09 publ. Lex nr 588727). Jeżeli płatnik składek nie dopełni tego obowiązku, to organ rentowy w trybie art. 83 § 1 pkt 1 ustawy systemowej w pierwszej kolejności powinien wydać decyzję o objęciu zainteresowanego obowiązkiem ubezpieczenia społecznego u tego płatnika składek, tak jak pracownika z tytułu umowy zlecenia zawartej przez niego z osobą trzecią, a świadczonej w istocie na rzecz swojego pracodawcy. Powoływanie się przez Zakład na rozstrzygnięcia zapadłe w innej sprawie może być argumentem na rzecz wykładni czy też stosowania prawa, nie zwalnia jednak organu rentowego od obowiązku przeprowadzenia prawidłowego postępowania w tej sprawie. Powyższa decyzja o podleganiu ubezpieczeniom określi jego tytuł oraz płatnika składek. W postępowaniu tym zbadany może być charakter umów łączących Szpital z NZOZ(...)J. K., co będzie decydować o tytule do objęcia zainteresowanej obowiązkowymi ubezpieczeniami (ale i o wysokości składek). Dopiero dysponując powyższą decyzją ustalającą podleganie ubezpieczeniom społecznym, organ rentowy w przypadku braku zgłoszenia przez płatnika składek deklaracji korygujących podstawę wymiaru składek, może wydać decyzję określającą wysokość podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne u płatnika składek z uwzględnieniem przychodu z tytułu umowy zlecenia

w podstawie wymiaru składek z tytułu umowy o pracę.

Kolejność wydania w/w decyzji uzasadniona jest również przedmiotem postępowania odwoławczego wyznaczonego przez treść tych decyzji, jak również wagą procesową postępowania odwoławczego w sprawie o objęcie obowiązkiem ubezpieczenia społecznego (od wyroku Sądu II instancji przysługuje skarga kasacyjna).

Skoro zatem istotą sprawy jest rozstrzygnięcie sporu dotyczącego obowiązku ubezpieczenia społecznego i zdrowotnego ubezpieczonej Z. S. to przed wydaniem zaskarżonej decyzji wymiarowej, koniecznym było zajęcie stanowiska w tej kwestii.

Już tylko na marginesie należy wskazać, iż zaskarżona decyzja nie poddaje się kontroli rachunkowo – rozliczeniowym. Nie sposób dokonać weryfikacji podawanych przez ZUS wielkości podstawy wymiaru składek w sytuacji gdy nie tylko brak jakichkolwiek danych wyjściowych, ale nawet nie przedstawiono protokołu kontroli (v. – art. 91 ust. 5 s.u.s.) na który powołano się w uzasadnieniu decyzji. Odtworzenie sposobu wyliczenia kwot ustalonych przez ZUS jest zatem niemożliwe, co przesądza o istotnej wadliwości tej decyzji.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji zgodnie z treścią art. 477^{14a} kpc.